

**UCHWAŁA Nr .....**

**RADY GMINY JAKTORÓW**

**z dnia 10 marca 2022 r.**

**w sprawie przyjęcia projektów symboli Gminy Jaktorów**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) oraz art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 21 grudnia 1978 r. o odznakach i mundurach (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 38), **Rada Gminy Jaktorów uchwala co następuje:**

**§1.** Przyjmuje się projekt herbu, flagi i pieczęci herbowych Gminy Jaktorów według wzorów określonych w załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały, celem przedstawienia do zaopiniowania przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

**§2.** Opis wizerunku herbu, flagi i pieczęci określa załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały.

**§3.** Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy .

**§4.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy Jaktorów

Mirosław Byczak

Załącznik Nr 1  
do uchwały Nr .....  
Rady Gminy Jaktorów  
z dnia 10 marca 2022 r.

**Projekt wzór herbu, flagi i pieczęci herbowych Gminy Jaktorów.**

## HERB GMINY JAKTORÓW



C:1 M:100 Y:96 K:0

C:1 M:20 Y:100 K:0

# FLAGA GMINY JAKTORÓW



C:1 M:100 Y:96 K:0

C:1 M:20 Y:100 K:0

## PIECZĘCI HERBOWE



Wielkość pieczęci 36 mm.

Załącznik Nr 2

do uchwały Nr .....

Rady Gminy Jaktorów

z dnia 10 marca 2022 r.

## **Opis wizerunku herbu, flagi i pieczęci herbowych Gminy Jaktorów**

### **Tradycje heraldyczne Gminy Jaktorów**

Gmina Jaktorów, jako jednostka samorządu terytorialnego nie posiada tradycji heraldycznych. Podczas zaborów i w okresie Księstwa Warszawskiego oraz Królestwa Polskiego na pieczęciach urzędowych oraz oznakach urzędników gmin stosowana była symbolika państwowa. Używano początkowo pieczęci z wizerunkiem Orła Polskiego, a od lat 30-tych XIX w., pieczęci z rosyjskim orłem carskim. Po odzyskaniu niepodległości, do 1939 r. urząd gminy używał pieczęci z wyobrażeniem Orła Polskiego. W okresie II wojny światowej i okupacji niemieckiej na pieczęciach urzędowych widniało godło okupanta (hitlerowska gapa). Po II wojnie światowej, od 1945 r. w przypadku Rad Narodowych, (w tym także Gminnych), wprowadzono do użytku pieczęcie z godłem państwa polskiego. Jedynie na początku okresu Księstwa Warszawskiego i niedługo po nim, wójtowie posługiwali się pieczęciami zindywidualizowanymi, np. pieczęcią z nazwiskiem wójta lub z jego inicjałami.

Przystępując do tworzenia współczesnego znaku samorządowego w postaci projektu herbu gminy Jaktorów, oparto się na lokalnej tradycji i osobliwościach regionu – odwołując się do warunków naturalnych - wyjątkowego położenia geograficzno-przyrodniczego gminy ulokowanej na Równinie Łowicko-Błońskiej w części, która do XIX w. pokryta była puszczą. Na terenie gminy Jaktorów będącym domeną królewską, na obszarze tzw. Puszczy Jaktorowskiej występowały liczne siedliska tura (pokrewnego żubrowi), który ostatecznie wyginął tu w 1627 r. I jak donoszą zapiski źródłowe była to ostanía ostoja tura w Polsce, żyjącego w warunkach naturalnych. Do tego czasu też ludność jaktorowska posiadała specjalne **królewskie przywileje** na dozór i opiekę nad turami występującymi w miejscowej puszczy. Mieszkańcy chlubili się tym, a pamięć o tym fakcie kultywowana jest do dnia dzisiejszego. Społeczność lokalna jak i władze samorządowe mając to na względzie oraz pragnąc nawiązać do wielowiekowej tradycji odnoszącej się do faktu słynięcia miejscowych terenów z lasów w których niegdyś żyły

tury, a miejscowa ludność posiadając królewskie przywileje, trudniła się doglądaniem i pilnowaniem tej unikatowej, dzikiej zwierzyny, wprowadziły wiele gminnych wydarzeń społeczno-kulturalnych i sportowych w coroczny kalendarz, m.in. powstał klub sportowy TUR, Towarzystwo Miłośników Jaktorowa z turem w godle, pomnik-głaz z płaskorzeźbą tura, w pobliżu którego świętują mieszkańcy gminy ( OSP Jaktorów ) Odwołanie się zatem do charakterystycznego gatunku dzikiego ssaka – tura, występującego na terenie gminy najdłużej w skali Polski, który do dziś jest dumą i symbolem miejscowej społeczności oraz tych obszarów jest w pełni zasadne.

## **Propozycje desygnatów Gminy Jaktorów**

### **Herb**

Komponując projekt godła herbu dla Gminy Jaktorów starano się przestrzegać wszystkich zaleceń zaproponowanych na I Krakowskim Kolokwium Heraldycznym w Krakowie w 1999 r. oraz wytycznych Komisji Heraldycznej. Projekt herbu zakłada umieszczenie godła w tarczy późnogotyckiej, zwanej też hiszpańską. Tarcza ta jest zaokrąglona od dołu o proporcjach wysokości do szerokości, jak 7 : 6. Herb Gminy Jaktorów jest nowym herbem samorządowym. Projekt herbu uwzględnia wszystkie zalecenia Komisji Heraldycznej.

Projekt herbu należy opisywać następująco:

**W polu czerwonym głowa tura czarna nad którą korona złota (żółta) o trzech fleuronach. W podstawie tarczy dwa liście dębu z dwoma owocami (żołędziami) złote (żółte).**

(ilustracja 1a)

## HERB GMINY JAKTORÓW



C:1 M:100 Y:96 K:0

C:1 M:20 Y:100 K:0

Ilustracja 1a

Symbolika głowy tura w projekcie herbu gminy Jaktorów bezpośrednio nawiązuje do pierwotnego, puszczańskiego charakteru ziemi jaktorowskiej, Puszczy Jaktorowskiej i zwierzęcia, które tu występowało w warunkach naturalnych do 1627 r. po czym wymarło, nad którym dozór miało lokalne społeczeństwo tzw. turowie (leśnicy pilnujący zwierzyny przed kłusownikami itp.), z mocy przywilejów książęcych i królewskich. Zwierzę to posłużyło też ludziom do udomowienia i przystosowania do różnych prac gospodarskich. Tur jest symbolem dzielności, pracowitości, wspaniałomyślności, wytrwałości. Korona nad głową tura odnosi się do stosunków własnościowych i królewskich przywilejów nadanych jaktorowskiemu społeczeństwu na dozór i opiekę nad turami. Ogólna symbolika korony odnosi się do dostojęstwa,

władztwa i boskiego namaszczenia. Przyozdabia głowę - najszlachetniejszą część ciała człowieka, przez co ma wywyżżyć jego osobę. Jest szczególnym atrybutem władzy królewskiej. Liście dębu z owocami (żołędziami) nawiązują do pradawnej Puszczy Jaktorowskiej, w której żyły tury żywiące się m.in. żołędziami, której pozostałości zachowały się do czasów obecnych w postaci znacznych fragmentów lasu. Sam dąb w heraldyce jest symbolem siły, potęgi i piękna.

Oprócz godła istotnym elementem składowym herbu są barwy, zarówno godła, jak i pola tarczy, w którym jest ono umieszczone. Dla pola tarczy przyjęto jedną barwę – czerwoną, dla głowy tura – czarną. Korona oraz liście dębu z owocami są barwy złotej (żółtej).

Symbolika barw:

- złoto – symbolizuje cztery cnoty: wzniosłość, delikatność, otuchę, życzliwość, z ciał niebieskich Słońce, z żywiołów – ogień, z dni tygodnia – niedzielę; z kamieni – karbunkul,

- czerwień – symbolizuje dwie cnoty: odwagę i waleczność, z ciał niebieskich – Saturna, z żywiołów – ogień, z dni tygodnia – sobotę,

- czern – symbolizuje pokorę, żałobę, bogactwo, usposobienie melancholijne, z ciał niebieskich – Marsa, z żywiołów – ziemię, z dni tygodnia wtorek, z kamieni – diament.

Symbolikę połączonych barw z herbu Gminy Jaktorów, czyli czerwień, złoto i czern odczytywać możemy jako pokorę, odwagę, stanowczość, dostatek, ufność.

Herb można umieszczać na: sztandarze, fladze, (w całości lub godło), pieczęciach urzędowych i innych oznakach władz gminnych (wójta, jego zastępcy, przewodniczącego rady i jego zastępców, członków rady), na budynkach, które są siedzibą władz samorządowych gminy, a także we wnętrzach tychże budynków, budynkach będących własnością samorządu, na pismach, okolicznościowych drukach, wizytówkach władz gminnych, na tablicach pamiątkowych fundowanych przez władze samorządu, słupach granicznych tzw. witaczach, pojazdach, transparentach umieszczanych przy drodze oraz innych materiałach promujących gminę. Używanie herbu przez osoby nieurzędowe jest dopuszczalne za zgodą Rady Gminy. Może ono mieć jednak charakter tylko czasowy.



## Flaga

Do głównych weksyliów samorządowych zaliczane są flagi. W świetle *Ustawy z 29 grudnia 1998 r. „jednostkom samorządu terytorialnego”* przysługuje prawo do używania flag. Flagi gminne powinny mieć postać płachty barwionej w barwy herbu gminy, na którą może być nałożony herb, godło lub jego część. Flaga winna być przytwierdzona na stałe lub czasowo do drzewca, wciągana po linie na maszt lub zawieszona swobodnie na linie. Flaga może istnieć w nieograniczonej ilości egzemplarzy. Inaczej jest w przypadku chorągwi, która jako hierarchicznie wyższe rangą weksylium, będące płatem w barwie pola tarczy z malowanym bądź aplikowanym nań godłem herbu bez tarczy, przytwierdzona jest na stałe do drzewca i występuje w kilku egzemplarzach. Współcześnie zmierza się w kierunku scalania w jeden system znaków weksyliów i herbów. Obok flag składających się jedynie z barwnych pasów, słupów itp., wyróżnia się także flagi urzędowe, które stanowią swoiste połączenie tradycyjnej flagi z chorągwią, gdyż tworzy się je w oparciu o klasyczną flagę, na którą nakłada się herb. W ten sposób obok flagi państwowej, będącej równocześnie flagą ogólnonarodową, rodzi się powoli nowy system flag terytorialnych.

Zgodnie z zaleceniem Komisji Heraldycznej, która sugeruje przyjmowanie flag czytelnych i możliwie oryginalnych, proponuję przyjęcie przez Radę flagi urzędowej (z herbem lub godłem). Flaga urzędowa powinna być zastrzeżona do wyłącznego użytku służbowego gminnych władz samorządowych. Przy jej tworzeniu uwzględnić należy zasadę tworzenia flag, a mianowicie powinna być skomponowana z barw heraldycznych (odpowiednikiem srebra jest biel, zaś złota barwa żółta). Flaga jest dwustronna, przy opisie uwzględnia się jednak jej stronę główną, określoną z perspektywy patrzącego, tzn. odniesienia, gdy drzewce (maszt) znajduje się z jego lewej strony, a płat skierowany jest w prawą stronę. Na fladze nie umieszcza się żadnych innych napisów.

Propozycje projektu flagi – ilustracja 1b.

Projekt flagi opisuje się następująco:

**Flagę stanowi poziomy płat materii o proporcji boków 5 : 8, umieszczony krótszym bokiem do drzewca, o barwie żółtej, na środku którego umieszczone jest herb Gminy Jaktorów.**

(Ilustracja 1b)

## FLAGA GMINY JAKTORÓW



C:1 M:100 Y:96 K:0

C:1 M:20 Y:100 K:0

Ilustracja 1b

Flagę można umieścić pionowo, ale w takiej sytuacji jej skraj górny przechodzi na lewą stronę. Przyjęcie flagi herbowej, stwarza możliwość pełnej indywidualizacji flagi. W ten sposób flaga będzie nie tylko symbolem odróżniającym daną wspólnotę terytorialną od innych, ale także symbolem pozwalającym lepiej identyfikować się lokalnemu

społeczeństwu. Zgodnie ze staropolską tradycją weksylia samorządowe powinny być nośnikami manifestacji ich herbów.

Zastosowanie flagi gminnej jest następujące: podnosi się ją przed budynkiem lub na budynku stanowiącym siedzibę władz gminy (np. ratusz) albo miejsce ich obrad lub przebywania. Flaga jest umieszczona po lewej stronie przed wejściem głównym (od strony patrzącego) na drzewcu, lub osadzona powyżej flagi państwowej, wojewódzkiej i powiatowej. Kolejność flag ustalona jest według hierarchii i jest następująca: flaga państwowa, flaga wojewódzka, flaga powiatu, flaga gminy, flaga służbowa (straż, policja, poczta, bank, itp.; flagi inne (instytucji itp.). Rozwiązania szczegółowe rozstrzyga protokół flagowy.

### **Pieczęć**

Jednym z symboli samorządu terytorialnego w myśl woli ustawodawcy są pieczęcie. Proponuje się pieczęcie urzędowe z godłem Gminy i majuskułowym napisem otokowym: GMINA JAKTORÓW; drugą z napisem WÓJT GMINY JAKTORÓW, oraz trzecią z napisem RADA GMINY JAKTORÓW. Napisy są rozdzielone za pomocą ażurowych gwiazd sześciopromiennych. Typ czcionki – Times New Roman CE. Otok zewnętrzny podwójny, ciągły, otok wewnętrzny pojedynczy, ciągły. Średnica wszystkich trzech pieczęci wynosi 36 mm. (Ilustracja 1c).



Wielkość pieczęci 36 mm.

Ilustracja 1c

**Oprac.: dr Gerard Kucharski**